

Introduktionshæfte

Talentet vokser i Folkeskolen

— Et introduktionshæfte til arbejdet
med talent i København

Fælles om talent

I København skal alle elever opleve at være en del af fællesskabet i folkeskolen. Og alle elever skal have mulighed for at udfolde deres potentiale. Det arbejder lærere, pædagoger og skoleledere for, hver eneste dag.

Mange steder lykkes det rigtig godt. Men der sidder også elever, som ikke bliver tilstrækkeligt udfordret i deres skolehverdag.

Derfor har vi sat en række talentforløb i gang - særligt fokuserede og specialiserede forløb, hvor nysgerrige og fagligt ambitiøse elever over en periode kan gå i dybden med deres talent, sammen med andre med samme faglige forudsætninger.

Talentforløbene tager afsæt i den enkelte skoles elevgrundlag og fagligheder. Forløbene er en del af indsatsen Styrket Udskoling, som blandt andet

har til formål at fastholde eleverne i den københavnske folkeskole og at bidrage til, at alle elever bliver så dygtige som de kan.

En række skoler har allerede gjort sig de første erfaringer. Dem vil vi gerne dele, ligesom vi gerne vil dele den viden om talent, der ligger bag skolerens indsats.

Derfor udgiver vi dette hæfte som første element i et inspirationskatalog, der skal medvirke til, at vi her i kommunen lærer af hinandens erfaringer og inspirerer hinanden - så vi yderligere kan styrke det inkluderende fællesskab i vores folkeskole.

God læselyst

*Jesper Christensen,
børne- og ungdomsborgmester*

Det får du ud af materialet

Dette materiale formidler skolernes første erfaringer med talent i udskolingen.

Materialet består af et **introduktionshæfte**, der mere overordnet beskriver, hvad det vil sige at arbejde med talent, hvad eleverne får ud af det, og hvad det kræver af lærere og skoleledere.

Introduktionshæftet **suppleres af hæfter med eksempler fra skoler**, der har arbejdet med talent og deler deres erfaringer. Her får du svar på, hvad skolerne helt konkret har gjort for at sætte talentforløb i gang, udvikle og organisere talentarbejdet, og gode råd til, hvordan I selv kan komme i gang.

“Vi skal give plads til, at alle elever kan lave lige stejle læringskurver — derfor skal der også være et program for de dygtige.”

— Tobias Malmgren, skoleleder,
Højdevangens Skole

Hvad er talent?

Traditionelt skelner man mellem tre forskellige tilgange til talent:

1. Talent er medfødt

Denne tilgang handler om, at talentet ligger i generne – uanset om det drejer sig om at have en høj IQ, være bogligt begavet eller have talent for fodbold eller musik.

2. Talent handler om træning

Denne tilgang italesættes ofte som de "10.000 timer" det tager at udvikle den færdighed, der kan gøre dig til et talent inden for et hvilket som helst område.

3. Talent opstår i talentmiljøer

Denne tilgang tager udgangspunkt i en forståelse af, at uanset hvor stort eller lille talent, du er født med, og hvor meget du træner selv, har du brug for stimulans og inspiration fra andre omkring dig. Det kan du finde i særlige talentmiljøer, fx på en skole, som stimulerer dig med udfordringer og anerkendelse, så du får realiseret dit potentiale.

Den nyere forskning i talent peger på, at talent ikke bare er noget, et individ er født med og som udfolder sig af sig selv. Man er måske født

med nogle særlige forudsætninger – for sproglige eller matematiske færdigheder, sport eller kreativitet, men de forudsætninger kræver pleje og udvikling for at udvikle sig til et talent. En af de mest anerkendte forskere i talent og talentudvikling er canadiske François Gagné. Han har udviklet en model, der beskriver, hvad der skal til for at udvikle de forudsætninger, man har med sig, så de bliver til talent. Og peger på, hvordan skolen kan spille en vigtig rolle. **Se figur**

Sådan definerer vi talent

Københavns kommune definerer talent som, når elever:

- Er blandt de 25% dygtigste elever i deres klasse inden for det givne fagområde
- Har høje faglige ambitioner
- Har motivation for at blive så dygtige som de kan.

Model for udvikling af talent

— fra medfødte evner til udviklede kompetencer

Figuren er lavet frit efter François Gagnés talentmodel. Den viser, at skolen har en særlig opgave i forhold til at stimulere elevernes **udviklingsprocesser** gennem læringsforløb eller særlige programmer. Kvaliteten i udviklingsprocesserne afgør, i hvor høj grad elevernes **medfødte evner** og de **katalysatorer** (interpersonelle og miljømæssige), der påvirker elevernes liv, kommer positivt i spil. Og dermed i hvor høj grad eleverne får **udviklet deres kompetencer** og udfoldet deres talent.

Hvorfor talentudvikling i København?

Alle elever skal have mulighed for at blive så dygtige som de kan. Derfor skal skolen gøre sit bedste for at skabe rammer eller lokale talentmiljøer, der gør, at alle elever kan forløse deres potentialer. Det er baggrunden for talentudviklingsindsatsen i de københavnske skoler. Samtidig viser forskning, at når alle elever føler sig som en del af fællesskabet øges trivslen. Og når man gør en indsats for at udvikle de dygtigste elever i klassen, stiger det faglige niveau i klassen generelt.

Dygtige elever i københavnske skoler skal ikke kun opfattes som de bogligt dygtige elever eller elever med en høj IQ. Talenterne kan være de bogligt dygtige, men det kan også være kreativt, håndværksmæssigt eller teknisk begavede.

Hvad kan arbejdet med talentudvikling i København?

Erfaringerne fra det hidtidige arbejde med talentudvikling i de københavnske skoler tyder på, at talentudvikling kan:

- motivere dygtige elever til at arbejde med højere faglige krav
- øge trivslen og bidrage til at skabe et mere inkluderende fællesskab med plads til diversitet

- øge det faglige niveau i den københavnske folkeskole generelt
- udvikle en mangfoldighed af talenter. Den københavnske talentindsats er ikke rettet mod en bestemt type boglige, kreative eller tekniske talenter.

Grundlag for talentarbejdet i Københavns Kommune

I Københavns Kommune går der mere end 10.000 udskolingselever, fordelt på mere end 60 folkeskoler. Arbejdet med talent hviler på:

- Folkeskolelovens politiske målsætning om, at "alle elever skal blive så dygtige, som de kan"
- BUF's pejlemærker for kvalitet i folkeskolen om faglighed og trivsel
- Børne- og Undervisningsministeriets definition, der tager højde for, at talent er under indflydelse af både arv, miljø og motivation.

Børnene bestemmer. På Langelinie-skolens talentforløb fik eleverne erfaring med den professionelle kunstverden, da de overtog den komplette udvikling og afvikling af et formidlingsprogram på Kunsthal Charlottenborg. Formålet for talentforløbet er udviklet af kunsthallen og kaldes IMAGINARIUM.

“Vores skole er meget boglig. Med talentarbejdet vil vi gerne dyrke mange typer af talenter. Det udfordrer vi både børn og forældre på.”

— Stine Hjorth, afdelingsleder for udskolingen, Skolen på Islands Brygge

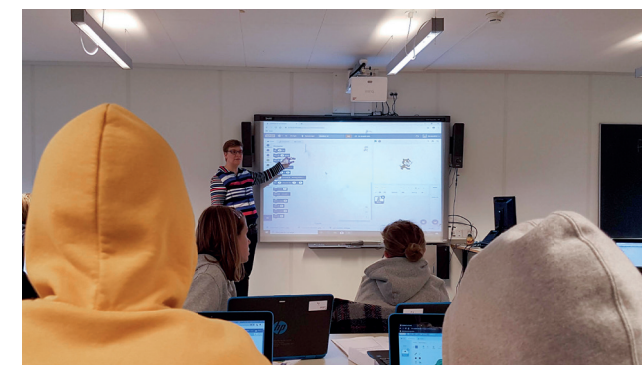
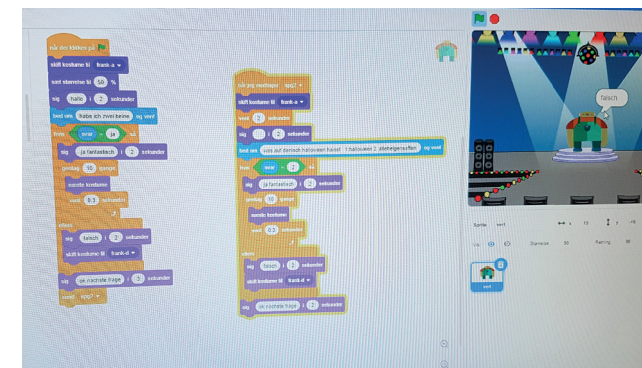
Hvem er skolernes talenter?

Talentforløbene i Københavns Kommune er målrettet de udskolings elever, som skolen vurderer, kan mere, end de viser. De har et uudnyttet potentiale for læring, høje faglige ambitioner og et ønske om at fordybe sig i specifikke fag eller områder.

Eleverne ligger typisk blandt de 25 procent dygtigste i klassen, og markerer sig derudover med en særlig interesse og motivation for at blive så dygtige, som de kan.

Elevernes talent og deres motivation for at udfolde det skal forstås bredt. Det er ikke begrænset til bogligt talent, men kan i lige så høj grad være kreativt, teknisk, sportsligt eller håndværksmæssigt talent.

Eleverne er karakteriserede ved at være nysgerrige og indstillede på motivation og arbejdsomhed, samt at arbejde med høj faglighed.

Digital kodning og tysk grammatik. Et af talentforløbene på Skolen på Islands Brygge handler om at udvikle og stimulere elevernes algoritmiske tankegang til sprog. Her følger eleverne et forløb med fokus på digital kodning og tysk grammatik. Forløb strækker sig over 30 timer og drives af skolens tysklærer.

Hvordan arbejder vi med talent?

Hver enkelt skole i København er unik i forhold til elevsammensætning, læringskultur, skoleledelse og pædagogisk personale. Det giver en enestående mulighed for at afprøve et bredt spænd af forskellige talentforløb — med udgangspunkt i den enkelte skoles behov og elevsammensætning.

Organiseringen af et talentforløb kan groft sagt se ud på tre forskellige måder:

1. Inden for skolens egne rammer med interne ressourcer

Her er det skolens egne lærere, der udvikler talentforløbene, i samarbejde lærerne imellem eller med ledelsen. Talentforløbene finder sted inden for skolens egne rammer og gør brug af skolens egne ressourcer — lærere, klasseværelser, sale, kældre.... Hvis der tilknyttes ressourcer udefra, er det som et mindre supplement til lærerens eget forløb. Sådan har man fx arbejdet på Skolen på Islands Brygge.

2. Inden for skolen med brug af eksterne ressourcer

Her er det typisk et samarbejde med eksterne kræfter, der kendetegner talentforløbet. Som når fx Blågård Skole tilrettelægger et forløb i samarbejde med Det Danske Filminstitut - FILM-X, media og design på NEXT og CPH:DOX, og forløbet finder sted på skolen med professionelle filmfolk som supplerende undervisere.

3. Uden for skolen

Her kan det være samarbejde med eksterne om fx talentcamps eller forløb, der foregår i andre undervisningsinstitutioner. Som fx når Højdevangens Skole samarbejder med TalentCampDK, elever fra skolerne i Indre by og på Østerbro tager på science-camps på Mærsk Mc-Kinney Møller Videncenter i Sorø, eller udvalgte elever fra Holbergskolen tager til Bedford i England for at opleve det engelske skolesystem. Andre samarbejdspartnere kan være ungdomsuddannelser, Ungdomsskolen eller andre talentudviklingsmiljøer som fx Akademiet for talentfulde unge (ATU).

Indholdet i et forløb kan tage afsæt i samfundets behov og trends, som fx forløb i kodning; i lærernes interesse og fagligheder eller almene kompetencer. Som skole kan I eksperimentere i forhold til at prøve forskellige tilgange og målgrupper af. Nogle skoler kobler talentindsatsen til de faglige mål. Andre skoler ser det som en særskilt indsats, der netop kan tage afsæt i noget andet end de fag, der er repræsenteret på skolen.

Eleverne opnår at få stimuleret deres lyst til at lære mere, engagere sig dybere i særlige fagområder, udfordre sig selv og arbejde sammen på tværs af klasser eller skoler. Desuden møder de elever med samme faglige forudsætninger.

Film og Medielinje. Blågård Skole samarbejder med Det Danske Filminstituts FILM-X om talentforløbet Film- og Medielinjen, der har plads til 24 elever om året. Her lærer eleverne blandt andet at optage film i et studie og arbejde med green screen. Ambitionen er at gøre Blågård Skole til frontløber indenfor visuel kommunikation og filmpædagogisk undervisning og dermed bygge fundamentet for at fastholde eleverne i udskolingen og tiltrække nye elever. Skolen klæder desuden eleverne på til at vælge en relevant erhvervsuddannelse i tæt samarbejde med erhvervsskolen NEXT's medie- og designlinje.

Guide: sådan kommer I i gang

Beslut jer for at prøve det af

At arbejde med talentudvikling har indflydelse på, hvordan I lægger skema og samarbejder. Det kræver derfor fokus og motivation fra både ledelse og lærere. Men det I sætter i gang nu, er ikke nødvendigvis det, I skal arbejde med til evig tid. Tal om, hvordan det kan give mening at arbejde med talent på jeres skole – og beslut jer for at prøve det af.

Lær af jeres kolleger

Snak med andre lærere eller skoleledere, der har erfaringer med talentforløb, eller følg med på bedstssammen.dk, hvor der løbende vil blive lagt erfaringer op fra andre skoler i København. Vær nysgerrige på, hvem de ser som talenter, hvordan de organiserer deres indsats, hvem de involverer, og hvad de lægger faglig vægt på.

Overvej jeres succeskriterier

Find ud af, hvordan talentindsatsen ligger i forlængelse af den måde, I arbejder på allerede, og hvad I gerne vil opnå? Er jeres succeskriterier at afprøve nye samarbejdsformer? Give nogle elever nyt mod? Få nogle videre på ungdomsud-dannelse?

Prioriter samarbejde og organisering

Der er flere måder at organisere selve talentforløbene på. Overvej om jeres skal foregå inden for

skolens rammer? Om der skal tilknyttes eksterne? Om det skal foregå uden for skolen og være drevet af eksterne? I skoletiden eller i kanten af den? Husk at der skal være plads til samarbejdet – både lærer og lærer imellem og i jeres tværgående teams.

Beslut jer for, hvordan I spotter, udvælger og fastholder talenter

Hvordan skal eleverne udvælges til de enkelte talentforløb. Skal de søge optagelse? Eller prikkes på skuldrene? Hvad er jeres kriterier? Hvem beslutter dem? Og hvordan vil I håndtere, når elever falder fra? Skal der fx være en samtale med eleven? Eller skal forældrene også involveres?

Vær åben og involverende – også overfor forældrene

Italesæt hvad talentarbejdet handler om, både over for lærere og elever, der deltager og dem, der ikke er med. Talentarbejdet skal ikke være en hemmelig loge for nogle få, men en del af det at være elev og lærer på jeres skole. Husk også at inddrage forældrene, så de får en forståelse af, hvad det kan betyde for eleverne og kan være med til at bakke op.

Lær af både succeser og fejl

Sørg for strukturer og arbejdsgange, der sikrer, at I får delt erfaringer både om elevernes

udvikling og om selve organiseringen af forløbene. Det er vigtigt også at dele de fejl, der sker undervejs. Som når et udbudt forløb ikke bliver til noget, eller elever falder fra. Vær nysgerrige og sørg for at fastholde jeres erfaringer både om det, der går godt og det, der går galt.

Brug jeres kontakter

til ungdomsuddannelser, Ungdomsskolen, talentudviklingsmiljøer eller private venner eller forbindelser, som kunne bidrage konstruktivt,

Evaluer, hvad der virker – og hvad der ikke gør

Følg op på forløbene og evaluer dem i forhold til jeres succeskriterier, så I ved, hvad der virker hos jer, og hvad der er bæredygtigt på lang sigt.

Prioriter ressourcer

Sørg for at rammerne for forløbet er tydelige, både i forhold til skemalægning, materialer og medarbejderressourcer.

Giv andre mulighed for at lære af jeres indsats

Gør jeres materialer og koncepter tilgængelige enten via jeres netværk, hjemmeside eller ved at kontakte FAC's talentindsats under Styret Udskoling.

Demokratisk dannelse. På et af Peder Lykke Skolens talentforløb arbejder eleverne med demokratiforståelse og visualisering af forskellige tilgange til demokratisk dannelse. Forløbet er en cross-over mellem billedkunst og journalistik og tager udgangspunkt i fordomme. To gennemgående lærere binder forløbet sammen. Som eksterne partnere deltager Copenhagen Contemporary og journalistkooperativet Koncentrat.

Publikationen er udgivet af**Københavns Kommune**

Børne – og Ungdomsforvaltningen

Fagligt Center 2020

Design:

KK design

Foto:

Side 9: Langelinieskolen

Foto: Lisbeth Johansen

Side 11: Skolen på Islands Brygge

Foto: Sølvi Domsten

Side 13: Blågård Skole

Foto: Martin Drange

Side 15: Peder Lykke Skolen

Foto: Sune Gudmundsson

Tryk:

Frederiksberg Bogtrykkeri A/S

Papir:

Vi trykker på miljøvenligt papir

Download eller se inspirationskataloget og de tilhørende eksempler fra københavnske skoler på www.bedstsammen.kk.dk Eller kontakt de skoler, der er nævnt her i kataloget, direkte.

Der kan frit citeres fra kataloger og eksempler med angivelse af kilde.

Copyright

Københavns Kommune 2020

Dem samarbejder vi med i København

I Københavns Kommune har vi en række samarbejdspartnere på vores talentforløb. Det gælder indtil videre Science Talenter Sorø, TalentCampDK, Cinemateket, Next, Tårnby Gymnasium, Skills, Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, Kunsthal Charlottenborg, m.fl.